

Щоденник вражень – завершальний елемент ранкової зустрічі. У звичайному зошиті, альбомі для малювання чи блокноті учні ведуть власні записи. Діти самостійно обирають тему для записів, визначають, чим писати: олівцем чи фломастером, звичайною кульковою ручкою чи кольоровою. У кожного школяра – свій щоденник. Дитина обирає з-поміж кількох запитань ті, на які вона хоче відповісти. Відповідаючи на запитання, учні можуть просто малювати або робити позначки протягом п'яти хвилин. Діти вчаться вільно висловлювати свої думки, розвивають мислення і мовлення. Такий метод надає можливість виявити свої почуття.

Піклування одне про одного, відчуття емоційної безпеки, потрібної для того, аби ділитися важливими ідеями та досвідом, готовність допомагати друзям – це саме ті якості, що відображають суть ранкової зустрічі.

Отже, ранкові зустрічі проводяться щодня і мають певну специфіку.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа: поради для вчителя / Під. заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206с.
2. Бабіченко Н.Ю. Ранкові зустрічі / Н.Ю.Бабіченко Н.Ю., О.А. Нечипоренко. – Х.: Основа, 2018. – 159с.

УДК 373.3.015.31:7(043.2)

ГУДЗ С.В.
БРИЖАК Н.Ю.
Мукачівський державний університет, Україна

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Виховання Людини культурної у сучасному суспільстві викликана глобальними змінами у соцікультурному, політичному, економічному житті багатьох країн світу, пов'язаними, перш за все, з відчуженням людей від загальнолюдських ідеалів і орієнтирів. У цих умовах все більше зростають вимоги до духовного становлення та культурного самовизначення підростаючого покоління. Одним зі шляхів виховання цілісної, гармонійної особистості, здатної вільно орієнтуватися у світі цінностей, є формування у неї естетичної культури, яка гармонізує і розвиває всі духовні здібності особистості, необхідні для життєтворчості.

У Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття) визначено основну мету освіти, спрямовану на естетичне виховання та всебічний розвиток людини як найвищої цінності суспільства, формування її духовних смаків, ідеалів та розвиток художньо-творчих здібностей.

Проблема естетичного виховання широко репрезентована у спадщині видатних українських педагогів та діячів освіти С. Лисенкової, С. Русової, В. Сухомлинського, К. Ушинського. На сучасному етапі розвитку освіти дану проблему розглядають І. Бондарчук, Б. Лихачов, С. Науменко, Л. Паньків, Е. Печерська, О. Савченко та ін. Зокрема, Б. Лихачов трактує естетичне виховання як цілеспрямований процес формування творчої особистості, котра здатна сприймати і оцінювати прекрасне, довершене, гармонійне в житті, природі,

мистецтві, жити і творити «за законами краси», а також розглядають і розкривають зміст основних компонентів структури естетичного виховання.

У працях В. Сухомлинського наголошувалось на тому, що естетичне виховання охоплює мистецтво, природу, соціальну дійсність, а також науку і працю. На його думку, естетичне виховання в освітньому процесі має тісніший зв'язок з усіма сферами духовного життя як особистості, так і колективу.

Естетичне виховання в початковій школі трактується як цілеспрямований, організований процес формування у дітей розвиненої естетичної свідомості, художньо-естетичного смаку, здатності сприймати, творити й цінити прекрасне, поводитись культурно і достойно. Систематичний естетичний вплив на учнів у початковій школі сприяє формуванню в них естетичних почуттів, смаків, поглядів і художніх здібностей, вміння здійснювати це практично [1].

У педагогічному і психологічному аспектах естетичне виховання, за Г. Ващенком, можна розглядати як естетичне (мистецьке) сприймання і естетичну творчість [2]. Структуру естетичного виховання за Г. Ващенком подано на схемі 1.

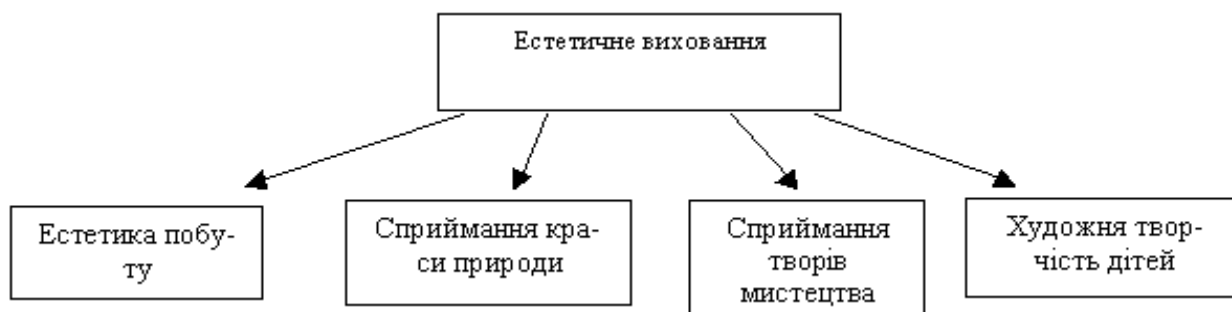

Схема 1. Структура естетичного виховання

У молодших школярів відбуваються зміни у мотиваційній сфері. Це виявляється у тому, що одні учні ставляться до мистецтва і дійсності «естетично». Вони отримують задоволення від читання книжок, слухання музики, малювання, перегляду фільму. Потяг до духовного спілкування з мистецтвом поступово перетворюється для них в потребу. Інші діти спілкуються з мистецтвом поза власне естетичним відношенням. Вони підходять до твору раціоналістично: отримавши рекомендацію прочитати книжку або подивитися фільм, вони читають і дивляться їх без глибокого розуміння суті, тільки тому, щоб мати про неї загальне уявлення [3, с. 47]. Знання мотивів педагогом істинного ставлення дітей до мистецтва допомагає зосередити увагу на формуванні естетичної культури.

Позитивно впливає на розвиток дітей використання музичних творів у педагогічному процесі. Музика допомагає розвинути уяву дитини, дарує їй творчі крила і з натхненням кличе маленького митця до створення краси, доповнює барвисту мову живопису мелодією любові, породжує натхнення і бажання творити.

Отже, естетичне виховання молодших школярів має здійснюватися на всіх етапах навчання, забезпечувати всебічний розвиток особистості, її здібностей та обдарувань, і на цій основі, сприяти збагаченню інтелектуального потенціалу народу, його духовності й культури, виховання громадянина, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору і діяльності, спрямованої на процвітання України.

Список використаних джерел

1. Алісійчук О. С. Морально-естетичне виховання молодших школярів / О. С. Алісійчук. – К. : Академія, 2001. – 160 с.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал [Текст] : підручник для педагогів, виховників, молоді і батьків. Т.1 / Г. Ващенко; Передмова О. Коваль. – 3-є вид. – Полтава: Полтавський вісник, 1994. – 190 с.
3. Некрилова О. Формування естетичного сприйняття світу молодшими школярами / О.Некрилова // Початкова освіта. – 2015. – № 9. – С. 35-42.

УДК 373.3.016:070:82(043.2)

ГУЛАЙ І.І.
ЛАВРЕНОВА М.В.

Мукачівський державний університет, Україна

РОБОТА З ДИТЯЧОЮ ПЕРІОДИКОЮ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Особливе місце посідає друковане слово в початковій школі, де відбувається мовленнєвий, літературний, інтелектуальний розвиток школяра, формуються морально-естетичні уявлення і поняття; збагачуються почуття; виховується потреба в систематичному читанні; відбувається становлення дитини, спроможної на самостійну читацьку, творчу діяльність. Періодичні видання для дітей є важливим і водночас особливим засобом виховання, розвитку, спілкування, соціалізації. Вони орієнтовані на конкретну читацьку аудиторію і здійснюють вплив на навчальну, пізнавальну, естетичну, моральну сферу особистості дитини.

Питання про роль читання у формуванні особистості, про шляхи підвищення інтересу до процесу читання порушувалися науковцями методистами М. Беловою, С. Большаковою, О. Гаврилюк, Н. Корж, О. Литвиненко, С. Пархоменко, В. Сухомлинським, О. Хролецькою, І. Хемчян та ін.

Дослідження популяризації книги проводили Т. Булах, Ю. Бондар, О. Герасимова, Е. Калинина, К. Кутузов, І. Мацко, О. Петренко, М. Сенченко та інші.

Комплекс питань, пов'язаних із визначенням змісту роботи, завдань, форм, методів, прийомів ознайомлення із художньою літературою розглянуто в працях А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Довженко, А. Коваль, О. Савченко та інших.

За вимогами навчальної програми з української мови учні 1 класу під час роботи з дитячою книжкою повинні ознайомитись із періодичним виданням: навчитися практично розрізняти дитячі часописи (газету, журнал), правильно називати 1-2 журнали для дітей. Така робота передбачена мовленнєвою змістовою лінією програми.

У програмі з літературного читання для загальноосвітніх навчальних закладів для 2-4 класів також запропоновані вимоги до роботи з дитячою книжкою, інформацією та вимоги до кола читання учнів [2].

Важливим аспектом визначено [2] розвиток умінь самостійно працювати з дитячими періодичними виданнями. Водночас серед запропонованого програмою матеріалу, що входить до кола дитячого читання учнів 2 класу, журналів та газет немає. До змістової лінії «Коло читання» наступних класів початкової школи введено матеріали дитячих журналів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>